

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Disputatio VIII. De Sigillo Confessionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

DISPUTATIO OCTAVA.

De Sigillo Confessionis.

QUESTIO I.

Quid sit Sigillum Confessionis, & quo jure obliget?

SIGILLUM per metaphoram significat obligationem occultandi secretum sibi ab aliquo commissum: et velut per antonomasiam attribuitur singulari obligationi exactissime servandi secretum de rebus in Confessione expositis. Quae obligatio est maxima, ut apud omnes Doctores & fidei Christianae professores est notissimum, adeo ut ex gravissima quacumque causa, sive privata, sive publica, secretum Confessionis pandi nequeat, sive directe, sive indirecte; sive verbis, sive factis, aut aliis signis.

Obligatio hujus secreti sacramentalis est praecipua jure Ecclesiastico, ut patet ex perpetua praxi & observatione totius Ecclesiae, quae hoc saltem convincit. Item ex c. Sacerdos, dist. 6. de Penitentia, & c. Omnis utriusque sexus, de Penit. & Remiss. ubi dicitur: Caveat autem omnino, ne verbo, aut signo, aut alio quovis modo aliquatenus prodatur peccatum... quoniam qui peccatum in penitentiali iudicio sibi detectum praestiterit revelare, non solent a sacerdotali officio deponendum decernimus, verum etiam ad perpetuum agendum penitentiam in arcibus monasterium detrudendum. Quae poena est ferenda sententiae, & solum concernit illos, qui frangunt sigillum per revelationem alijus peccati, non autem qui alio modo illud laedunt, neque etiam illos, qui non sunt Confessarii, etsi alioquin sigillo teneantur: cum verba dirigantur ad Sacerdotem seu Ministros. De quibus etiam specialiter loquitur Rituale Romanum Tit. de Sacram. Penit. requirens ex parte ministri sigillum secreta confessionis, sub exacto perpetuoque silentio.

Certum nihilominus est, hujus secreti obligationem habere altiore originem, quam ex praecipuo praesertim Ecclesiastico: cum ipsa sit illo prior, nec possit Ecclesia hanc obligationem tollere, aut aliquam ratione imminuere, aut ea dispensare.

Unde est praeterea obligatio juris naturalis non violandi secretum Confessionis: nam jus naturae generatim obligat ad servandum secretum, cujus revelatione proximus infamaretur, vel quod expressè aut tacite servare promissimus: quod utrumque in praesenti locum habet. Ita Scotus dist. 21. quaest. 2. num. 10.

Verum etiam ex hoc capite non sufficienter desumitur tam gravis & rigorosa

Herinc Sum. Theol. Pars IV.

in quocumque casu hujus secreti obligatio: nam quantum est ex hac parte, posset absque gravi peccato violari, quando materia est levis: immo absque omni peccato, quando necessarium foret ad conservationem v.g. Republicae, & generaliter quando praeponderaret aliquod majus bonum vel majus debitum: quemadmodum etsi secretum naturale & jus proximi ad suam famam obliget, tamen ad vitandum majus malum communitatis vel certii innocentis potest, immò quandoque debet violari.

Hinc firmior adhuc obligatio fundatur in ipsa institutione Sacramenti; quae supposita, ratio dicitur illicitum esse Sacerdoti aliquid facere, quo Confessio fieret odiosa, aut homines ab ea saltem integrè facienda merito arcerentur; vel addere onus Confessionis, quod Christus non apposuit: hoc autem fieret, si Sacerdos posset aliquid revelare. Deinde poenitens excusatur à confitendo peccato, quod Confessarius sine ipsius licentia revelaret; ergo ex obligatione confitendi pro quovis casu sequitur in Confessario obligatio tacendi peccatum: quo enim casu posset non tacere, atque adeo non taceret, non teneretur poenitens illud confiteri: ut patet ex institutione Sacramenti, & modo, quo à Christo facta est. Denique si in aliquo tandem casu possent audita in confessione pandi, etsi hic forte ad poenitentem talem vel talem non spectaret, timor tamen, quod cum indeterminatè interdum id liceret, aliquando ad ipsum quoque poenitentem spectaret, merito eundem à confessione revocaret.

Nihilominus haec omnia non convincunt, debuisse Confessionem sic institui, ut nullo casu Christus eam revelari permitteret, illo praesertim quo ipse poenitens ex se obligaretur pandere vel Confessario licentiam dare. Vide Arriaga disp. 45. sect. 1.

Quare supposito quod cetera non sufficienter ad arctissimam hujus secreti obligationem in quocumque casu, etiam quoad peccata venialia seu aliàs confessa mortalia, quae non sunt sub obligatione exprimens: certa adhuc esse debet ista obligatio, ex praecipuo saltem positivo Christi omnibus Confessariis injuncto; de quo ex ipsa praxi perpetua & ex estimatione Ecclesiae sufficienter constare debet, posito quod in aliis ista obligatio non satis fundetur. Quae quidem obligatio est maximum lenimentum ipsius oneris confitendi. In qua similiter elucet mirabiliter divina

4. Accedit proinde obligatio fundata in ipsa institutione Sacramenti.

Ipsamque poenitentiam lex Christi.

providentia, ut in tanto Sacerdotum à fide
diversis temporibus apostatantium numero
vix aut ne vix ullus reperitur, à quo ratio-
ne revelatarum confessionum quisquam fi-
delium præjudicium aliquod notabile pas-
sus esse sciatur.

Itaque frangens sigillum committit gra-
vissimum sacrilegium contra religionem,
nisi excuset indeliberatio; idque juxta Do-
ctores communiter, quantumvis peccatum
revelatum sit leve: nam semper grave est
revelare Confessionem: sive necessarium
semper & maximi momenti est, quòd se-
cretum sit totum negotium Confessionis,
cui proinde fit grave semper præjudicium,
etiam in levi peccato revelando: etsi im-
probabiliter unus aut alter putarit dari hic
levitatem materiæ, aut non esse mortale,
quando leve peccatum dicitur absque eo,
quòd significetur esse dictum in Confes-
sione. Admittit tamen *Lugo disp. 23. num. 71.*
& refert nec improbat *Aversa quasi. 18. sect.*
1. §. Quarto posse generari suspicionem
adeò levem, ut moraliter censeatur nulla,
adeoque tantum venialis revelatio: aut
etiam posse dari veniale ex parte periculi,
quòd leve sit ingerendi levem similiter
suspicionem de rebus in Confessione au-
ditis.

Insuper committit peccatum detractionis
obligans ad restitutionem famæ proximi,
ac injuriæ contra pactum secreti,
grave, vel leve, prout res revelata cedit in
grave vel leve detrimentum famæ aut re-
velationis secreti.

Adverte tamen Confessarium, qui aliunde
crimen novit, posse absque fractione
sigilli illud aperire, modò non manifestet
ullam circumstantiam ex sola Confessione
cognitam, neque firmius aut aliter asserat,
quàm faceret, si Confessionem non au-
divisset. Quare non potest etiam dicere,
talem penitentem, v. g. publicam merce-
tricem aut homicidam, ob publicum delictum
suspensum, sibi esse confessum ista
peccata; etsi alioquin omnibus forent nota:
quia sic præberet novam notitiam confes-
sionalem. Aliàs quoque ob imprudentiam
aut ignorantiam ea quæ verè dubia,
vel non formalia peccata, vel non publica
sunt, præsumerentur esse certa, formalia ac
publica, & ut talia dicerentur, non sine
gravi Confessionis odio.

Petes, quid si casus sit, quòd vi naturalis
secreti non obligaretur Confessarius pen-
nenti, eò quòd redundet in grave damnum
publicum aut innocentis; sed tantum
ratione Sacramenti: peccabitne Confessarius
revelans contra justitiam ratione pacti
inclusi in secreto? *Vasquez q. 93. art. 4. dub.*
1. existimat, quòd talis peccaret contra
solam religionem, eò quòd penitens non
sit dignus, ut ei servetur secretum naturale
ut tale. Sed oppositum apparet verius: quia

ratione pacti impliciti obligatur ad non re-
velandum secretum, quando non fuerit ne-
cessè, undecumque id oriatur: in casu au-
tem non est necessitas revelandi, immo nec
facultas, ratione Sacramenti; adeoque &
pactum generale secreti vim retinet, & di-
gnus manet penitens, ut alter stet sibi pro-
missis, manentibus rationabilibus pacti
conditionibus.

QUÆSTIO II.

Ex qua Confessione oriatur Sigillum?

RESPONDEO ex omni & sola Confessione
sacramentali. Ita omnes Doctores. Et
est manifestum: cum ex tali Confessione
resultet tamquam proprietas, vel
ei propter specialem rationem ejusdem sit
à Christo annexum: adeoque omni & solam
convenire debet.

Censeatur autem, quantum ad præsens
attinet, Confessio sacramentalis, non tan-
tùm illa, quæ est completa per legitimum
absolutorem, sed generaliter omnis, quam
penitens animo se accusandi facit, quem
bonâ fide credit esse Sacerdotem, in ordine
ad absolutionem percipiendam, etsi illam
ob indispositionem aut alias causas non
percipiat. Ita communiter Doctores.

Dixi: *Ei quem bonâ fide credit esse Sacerdotem:*
quia etsi reverà non esset Sacerdos seu
Confessarius, Confessio veniret sacramen-
talis, induceretque sigillum; cum à peni-
tente dirigatur ad Sacerdotium, cui
Christus annexit potestatem absolventi,
errorque tantum consistat in facto circa
materiam qualitatem Ministri. Secus est
contra Nonnullos, si quis scierit confiteatur
Laico, quàmvis putet, aliquando v. g.
in absentia Sacerdotis, esse Laico confiten-
dum: quia tunc est error juris, & regitur
circa formalem conditionem Ministri, scilicet
Sacerdotium; quæ proinde à confitente
non intenta, non potest Confessionem
illius facere sacramentalem.

Dixi etiam: *Animo se accusandi, & in or-
dine ad absolutionem:* quia si fiat ad alium fi-
nem, v. g. ridendi Sacramentum Peniten-
tiæ, pellicendi Confessarium ad peccatum,
petendi dumtaxat consilium &c. non cen-
setur Confessio sacramentalis, nec inducit
sigillum: nam revelatio non potest gene-
rare odium Sacramento, quòd non inten-
ditur. Ita communiter Doctores. Unde
teste *Basso V. Confessio VII. n. 6.* ita declara-
tum fuit R. C. in casu curjisdani Cardina-
lis, qui ad alium accesserat prætextu
Confessionis, volens eum in concepta con-
tra Pontificem conspirationis crimen per-
trahere. Similiter quàmvis petens consi-
lium velit Sacerdotem obligare sub sigillo
Con-

5.
Frangens
sigilla gra-
viter peccat
contra reli-
gionem, etsi
peccatum sit
leve: nisi
excuset in-
deliberatio.

6.
An excuset
levitas cog-
nitionis seu
suspicionis,

Qualiter
præterea
peccet con-
tra famam
& secretum
naturale.

6.
Confessa-
rius crimen
aliunde sibi
notum salvo
sigillo ma-
nifestare po-
test.

7.
An peccet
contra secre-
tum natu-
rale fran-
gens sigil-
lum in ca-
su, quo ces-
sante sigillo
non esset ob-
ligatio se-
creti.

Confessionis, verè non obligat: quia sigillum non imponitur pro libitu hominum, sed & institutione Christi consecretur Confessionem sacramentalem. In hoc tamen casu frequenter contingit Confessarium ad tacendum obligari, non tantum ex secreto naturali pro capacitate materiae, sed etiam ratione scandali; cum rudiores plerumque putent simili intentione dicta à Confessario cadere sub sigillum.

Dixi denique, etiamsi illam non percipiam: quia sigillum non est appositum absolute homini, sed Confessione. Deinde Confessio esset summe odiosa & onerosa: cum poenitentes, praesertim graviore, merito timerent, ne quando ratione indispositionis suae, aut malitiae Confessarii, vel ob aliam causam absolutio sibi negetur, & consequenter peccata absque fractione sigilli valeant propalari. Unde etsi quis confiteatur ferè desperans de absolutione accipienda, ob indispositionem quam in se sentit, si tamen intendat absolvi casu quo per industriam Confessarii disponatur, Confessio illius est Sacramentalis, & cadit sub sigillum. Quod si Confessarius dubitet, an Confessio sit Sacramentalis, an non, tenetur ad sigillum, eò quòd praesumendum sit in favorem Confessionis & poenitentis, ne Confessio fiat odiosa. Quare hic locum non habet libertas loquendi, in cuius possessione videtur esse Confessarius: contra illam enim praevalet ex voluntate Christi periculum certum avocandi Fideles à Sacramento Poenitentiae.

QUAESTIO III.

Quanam cadunt sub Sigillum Confessionis?

Dico I. Cadunt sub sigillum peccata mortalia, etiam in genere tantum expressa; item venialia, saltem in specie. Item etiam certo seu determinato genere expressa; insuper eorum circumstantiae, quatenus reipsa sunt, aut saltem existimantur necessariae ad explicationem peccati. Ita communiter Doctores. Ratio est, quòd illa sint directa materia Confessionis, vel talia, sine quibus, spectata conditione poenitentis, non potest directa materia explicari, quae proinde si non cadent sub sigillum, fieret Confessio summe odiosa.

Conclusio intelligitur de peccatis etiam publicis: quando enim affirmaretur ex scientia confessionali, daretur nova & certior notitia, fierentque magis publica, & nati essent sequi abusus Confessione odiosi.

Dixi in Conclusionem, mortalia etiam in genere: quia est injuriosum Confessione &

poenitenti dicere, etiam tantum in genere, de Petro v.g. Peccavit mortaliter.

Dixi insuper, venialia saltem in specie: quia non est contra sigillum dicere in genere: Talis mihi fecit confessionem suorum peccatorum, confessus est peccatum veniale; quia hoc non facit Confessionem odiosam, sed in ea necessario vel saltem ad minimum involvitur. Idem censent Doctores communiter, etsi dicatur, Petrus est mihi confessus venialia: quia neque hoc Confessionem facit odiosam. Secus est, si diceretur, illum habuisse multa aut gravia venialia. Idem est de poenitentia imposita a deo levi, ut solum indicet Confessionem aliquorum venialium ut sic: secus est de poenitentia aliquantum gravi, quae proinde denotare possit mortalia aut multa vel grandiuscula venialia subsuiffe. Similiter non frangitur sigillum dicendo: Talis mihi fecit confessionem generalem totius vitae, nisi praeretur occasio suspicandi poenitentem habuisse casus reservatos, aut debuiffe repetere Confessionem irritas, vel aliud simile.

Addunt etiam communiter Doctores, non esse illicitum dicere, Petrus sola venialia confitetur. Quia tamen ex hoc & similibus modis loquendi per accidens natum est fieri praesudicium aliis poenitentibus (dum enim de uno dicitur, quòd tantum venialia confiteatur, & de aliis tacetur, ingeritur de his contraria suspicio) hinc vel non nisi cum maxima cautela est similibus loquendi modis utendum, vel potius ab iis est omnino abstinendum.

Dico II. Dispositio poenitentis cadit sub sigillum, ut si poenitens careat dolore, proposito emendationis &c. Ita communiter Doctores. Ratio est: quia cum dispositio poenitentis tamquam circumstantia culpae dederatur ad idem tribunal, debet cum illa cadere sub sigillum, quatenus nata est tribunal illud reddere odiosum, si carentia dispositionis reveletur.

Hinc violat sigillum, qui simpliciter dicit se non absolvisse Petrum: nam etsi ob varias causas potuerit absolutio suspendi, tamen ex tali modo loquendi ingeritur audientibus, Petrum vel esse impoententem, vel habere casum reservatum vel subesse aliquid aliud grave. Unde si Confessarius rogetur, an Petrum absolverit, quem reipso non absolvit, corripit petentem ob impertinentiam petitionis, dicatque se esse functum suo munere, vel transmittat rogantem ad ipsum poenitentem, vel interrogationem aliam interrogatione aut amphibologia prudenter eludat. Non violaret tamen sigillum, qui diceret se non absolvisse Petrum, quia nullam dederat materiam, aut quia subito evocatus postea rediens Petrum non reperit. Quòd si urgeatur dare schedulam poenitenti, quem non absolvit,

13. Quia de venialibus in genere expressis,

Item de poenitentia levi imposita,

An licet dicere, Petrus inquit apud me confessionem generalem.

14. Cautela pro praxi.

15. Dispositio poenitentis cadit sub sigillum.

16. Corollaria practica.

det illam factam mentionem Confessionis sacramentalis solius. Idque expedit etiam tunc facere, quando absolutio est secuta. Alioquin sine mendacio non potest ei, quem non absolvit, dare testimonium absolutio- nis. Nil porro melius, quam in quavis occasione usurpare constanter similes loquen- di formulas, ne diversus loquendi modus gignat de aliquibus finistram suspicionem.

DICO III. Defectus naturales, qui de- cuntur à poenitente in ordine ad confes- sionem ac explanationem suorum peccato- rum & communicandum statum suæ con- scientiæ, cadunt sub sigillum: nam hoc totum requiritur ad cautelam poeniten- tium & libertatē ac securitatem Confessio- nis, quæ alioquin fieret valde odiosa: cum poenitentes subinde mallent sua peccata re- velari, quam similes naturales defectus. Co- firmatur: quia si poenitens timere tales de- defectus esse revelandos, licet taceret ea peccata & circumstantias, in quibus con- fitendis deberet tales defectus exponere: ergo Confessarius vi sigilli sacramentalis debet ea filere. Unde si poenitens confi- teatur: Defectu natalium sum irregularis, & sic sacros Ordines suscepi: Deficit mi- hi doctrina debita, & sic officium Medi- ci, Advocati &c. exercui: Sum scrupulo- sus, idque indico, ut de peccatis & statu conscientiæ rectius iudices &c. His & si- milibus casibus obligatur Confessarius sub sigillo tacere similes defectus naturales, juxta receptam Doctorum sententiam. Quamvis Vasquez 9. 93 art. 4. dub. 3. existi- met illos non cadere sub sigillum, quan- do inde nullo modo potest deveniri in notitiam peccati, v. g. si inhabilis ad sacros Ordines defectu natalium, illos non susce- perit, sed tamen confiteatur se habuisse ani- mum illos suscipiendi non obstante hoc defectu. Secus si Ordines jam susceperit, eò quod tunc revelando defectum natalium revelaretur hoc ipso peccatum in Ordinum susceptione commissum. Hæc tamen distin- ctio non est admittenda, & ex prædictis satis refutata manet.

Aliud est juxta Navarrum c. 8. Manualis num. 12. (quem sequuntur alii communiter, teste Diana p. 5. Tract. 21. resol. 50.) de defe- ctibus naturalibus, quos poenitens non co- fitetur, qui que ad confessionem non deser- viunt, sed qui deprehenduntur ex ipso ex- ercicio Confessionis, v. g. quod poenitens sit prolixus in loquendo, molestus, duri ingen- nii in capiendis iis, quæ illi dicuntur, suis minutiis & nugis frangat caput Confessa- rii: hæc enim deprehenduntur, non ex ac- cusatione poenitentis, vel tamquam perti- nentia ad materiam Confessionis, sed ex ipsa rei evidentia, sicut deprehenditur, quod poenitens sit juvenis vel senex, promptus vel impeditus in loquela &c. Cavendum saltem summopere; ne cum poenitentium

offensione aut scandalo aliorum hujusmodi poenitentium defectus in fabulam aut de- risionem adducantur, non sine irreveren- tia ipsius Sacramenti. Immo Thomas Tam- rinus l. 5. c. 3 n. 18. contendit omnino id re- pugnare sigillo, utpote sub quod cadat quidquid poenitenti odiosam seu onerosam facit confessionem; prout facit revelatio hujusmodi defectuum quando non sunt pas- sim noti. Qualiter è contra noti sunt de- blasum, calvum &c. quos proinde fatetur hic Auctor n. 19. non cadere sub sigillum. Quod etiam fatetur ibidem de blasphemis vel contumeliis in Confessarium sub con- fessione prolatis, eò quod ista non sit vera Confessio.

Similiter vi sigilli non tenetur Confes- sarius tacere, quod poenitens sit Prætor, no- bilis aut similibus qualitatibus præditus, etsi poenitens eas explicaverit occasione Confessionis suorum peccatorum; quando id nullam potest gignere suspicionem pec- cati. Non tenetur etiam Confessarius oc- cultare bona & virtutes poenitentis, nisi ratione secreti naturalis, juxta qualitatem materiæ & intentionem poenitentis, durante vita ipsius, si id velit ipse: nam illum re- velatio Confessionem reddit odiosam, nec solent in Confessione explicari animo se ac- culandi. Ita Malderus Tract. de Sigillo c. 15. Bo- nacina & alii. Similiter non tenetur vi sigilli tacere, quæ ex aliqua occasione incidente narrantur tamquam impertinentia ad Con- fessionem.

DICO IV. Peccatum complicitis, quod poenitens, sive justè, sive injustè, revelat in Confessione ad explanationem sui peccati, cadit etiam sub sigillum; ut docent unanimi- ter Doctores: nam hoc spectat etiam ad libertatem & securitatem Confessionis, quæ aliàs fieret odiosa. Idem est de peccatis aliorum, quæ poenitens instar querelæ aut occasionis sui peccati manifestat in or- dine ad suum peccatum explicandum, v. g. si adultera narret se malè à viro exceptam, id- eoque in adulterium lapsam esse, peccatum viri etiam sub sigillo continetur. Vide Mal- derum c. 16.

Ubi notandum, valde reprehendendos esse, qui se accusando aliis detrahant, sicut confessionale faciunt officinarum detractio- num, & multo magis Confessarios, qui ta- lia tolerant; dicam, ne foveant.

Paulò alter in præsentis Conclusionis Aversa sup. §. Septimo sub finem procedit dicendo, quod si poenitens occasione alicujus facti alieni, quod proinde in Confessione narrat, commiserit & consteatur aliquod peccatum; v. g. invidiam de opibus aut officio collato Joanni, judicium temera- rium de furto in civitate commissio, non cadant per hoc talia facta seu objecta sub sigillum, sive poenitens narret illa tamquam publica, vel supponens esse Confessario

17.
Defectus na-
turales, qui
explicantur
in ordine ad
confessionem
seu notitiã
peccatorum,
cadunt sub
sigillum.

Declaratur
exemplis.

Vasquez
tamen con-
tradicit,
quando inde
nequit ve-
niri in noti-
tiam pec-
cati.

18.
Quid cen-
sendum de
defectibus,
qui depre-
henduntur
ex ipso con-
fessionis ex-
ercitio.

QUÆSTIO IV.

Quinam obligentur servare sigillum Confessionis.

Nota sive absolute & simpliciter, etsi tamquam aliàs ignota narrentur. Et consentit ex parte *Thomas Tamburinus* l. 5. c. 3. n. 14. quoad ea quæ narrentur tamquam publica, quasi hæc sola non censeantur à poenitente committi sigillo.

Nota I. non tantum violari sigillum, quando directè & explicitè notificatur persona, quæ fecit peccatum in Confessione auditum, sed etiam indirectè seu implicite, etsi tantum ingeratur suspicio. Ita Doctores communiter: & satis indicatur. c. *Omnino* *navarrus* que *sexus*. Ratio est, quod poenitenti sit quæ onerosum, sive implicite, sive explicitè peccatum suum reveletur: quodque suspicio sit quædam imperfecta cognitio, quæ suo modo etiam infamat peccatorem, etsi minus, quàm perfecta cognitio. Hinc cavere debet Confessarius, ne suspiciis, aut sterioribus gestibus, aut simili modo ingerat aliis suspicionem alicujus gravioris peccati. Similiter si paucos habet poenitentes, cavere debet, ne multum loquatur de auditis in Confessione: immo ne quidem etsi habeat plures, si sit coram multis in eodem oppido: facillè enim alicui ingeritur peccatio ex iis, quæ aliquando auditur, aut fortè auditus est, cognoscendi aliquem in particulari, vel saltem de illo suspicandi. Cavere etiam debet, ne nimium laudet aliquem poenitentem ex Confessione: facillè enim datur suspicio cogitandi alios quos non laudat, non esse laude dignos.

Nota II. Etsi facillè possit subesse scandalum, non tamen tangi sigillum Confessionis, si Confessarius dicat, in tali civitate esse multos improbos, gravia crimina committi; quia nulli poenitenti fit injuria, cum (ut suppono) de nullo in particulari vel suspicio quidem ingeratur. Ita *Navarrus*, *Henriquez*, *Bonacina* & alii contra *Vasquez*. Major difficultas est, si loquatur de aliquo loco non valde amplo, aut dicat de aliquo monasterio gravia scelera in eo committi: quia hoc modo infamatur talis communitas, atque in singulos istius communitatis, adeoque in ipsum poenitentem aliquid infamiae aut suspicionis redundat. Immo eatenus videri potest esse contra Sigillum, ut Varii tenent cum *Diana* P. 5. Tr. II. *Ref.* 35. Neque etiam licentia poenitentium sufficeret ad excusandum à detractione, quæ loderetur familia ipsa, cujus juri cedere ipsi nequeunt. Verumtamen ibi prudenter attendendum esset, an Communitas censeatur per hoc notabiliter lædi. Alii verò censent id non repugnare sigillo. Sed loquuntur in casu, quo nulla penitens suspicio gigni potest de ulla particulari persona; ut *Aversanus* q. 18. *sect.* 4. *6.* *Sexto* Plures citans, & addens non videri communiter Confessarios reputare se per hoc frangere sigillum. Saltem improbandi omnino sunt hujusmodi abusivi modiloquendi.

RESPONDO obligari omnes, qui immediate vel mediatè aliquid norunt ex confessione. Est apud omnes certum.

Hinc obligatur primò Sacerdos Confessionem excipiens, immò & laicus se pro Sacerdote gerens, ut ex antèdictis patet.

Secundò obligatur interpres, juxta Doctores communiter contra *Cajetanium* & *Dominicum Sotum* apud *Syarez* d. 33. *sect.* 4. qui tamen admittunt interpretem obligari secreto, quod nullo casu violari possit. Probat: quia Secretum esse ex se tale, ut nullo casu sit violabile, est quædam proprietates sigilli Sacramentalis. Deinde interpres censetur quid unum cum Confessario, ejusque minister & velut instrumentum, adeoque manifestatio ei facta censetur pertinere ad Confessarium. Præterea Sacramentum aliàs fieret odiosum: cum Confessio subinde fieri nequeat sine interprete. Et quamquæ regulariter ipsa tunc non obliget; fideles tamen habent jus ad illam, & per consequens ut sine periculo revelationis eam facere possint: quemadmodum Confessio venialium, etsi non obliget, inducit tamen sigillum. Unde ratio obligandi Confessarium etiam locum habet in interprete; quem proinde pariter à Christo esse adstrictum sigillo, merito existimatur.

Tertiò, qui alterius Confessionem dolosè audit, nò tantum mortaliter peccat propter injuriam tum proximo tum Sacramento illatum, sed etiam obligatur sigillo juxta Doctores communiter; immo etiam sigillo obligatur, etsi casu vel sine culpa ob angustiam loci vel imprudenciam poenitentis aut Confessarii peccata audiverit. Ita communiter Doctores. Nam talis notitiam contrahit ex sola narratione confessionali ad Confessarium dumtaxat directà. Idem est de eo, qui vultum aut gestus Confessarii observat, ut inde gravitatem peccatorum & statum poenitentis conjiciat. Secus est de illo, qui præter Confessarium spontè poenitente adhibetur pro majori sui confusione: tunc enim confessio virtualiter est duplex; sacramentalis, quatenus dirigitur ad Confessarium, non sacramentalis autem & per modum humiliationis, quatenus dirigitur ad alterum. Ita *Coninck* *dnb.* 3. n. *Secus*, si id fiat ex necessitate, v. g. in naufragio, in patulo cubiculo, intendens quantum est de se soli sacerdoti manifestare, omnes audientes ligantur sigillo, uti interpres & casu transiens. Similiter qui legit chartam continentem alterius peccata descripta in ordine ad faciendam Confessionem,

24. Obligati Sigillo.

Primò Confessarius.

Secundò Interpres.

25. Tertiò alius Confessionem dolosè, aut etiam casu inculpabiliter audiens.

Non is què poenitens spontè ad id assumit pro sui confessione.

Secus, si id fiat ex necessitate v. g. tempore naufragii.

Quid de
legente
chartam,
in qua sunt
scripta pec-
catorum.

tionem, etsi graviter peccet propter injuriam proximo illatam, tamen juxta Doctores communius non tenetur sigillo Confessionis, sed secreto naturali: cum scriptio illa non sit pars confessionis, sed præparatio ad illam: quare scripturam legens non magis obligatur sigillo, quam si furtive audiret alterum clarâ voce sua peccata examinantem, aut ad juvandam memoriam recitantem.

26.
Quarto
obligatur
is, cui con-
fessarius sa-
cilegè re-
velat.

Es ad quos-
cumque ea
notitia
pervenit.

Quarto obligatur sigillo is, cui Confessarius sacrilegè Confessionem revelat: non minus quam is, qui casu aut malitiose audit peccata confitentis. Et planè id necessarium est ad securitatem Confessionis & cautelam poenitentium. Ita communiter Doctores. Idemque est de quibuscumque ad quos notitia eadem, quantumvis medietate devenerit, quam primum norunt provenire ex Confessione nam tota hæc notitia in quemcumque pervenerit, est sigillata; nec posset ex ea iudex moveri.

27.
Varii scilicet
confitentur
eo cui re-
velat, si
de licentia
poenitentis.

Probabile tamen est illos, quibus de poenitentis Consensu sive licentia (supposito quod ea sufficiat; de quo *quæst. seq.*) facta est revelatio, eo ipso non teneri sigillo. Ita *Vasquez* & alii: cum enim talis revelatio non sit necessaria ad suum Sacramenti sive absolutionem etiam directam, non videtur sigillum, quod Sacramento in favorem ejusdem est annexum, extendi prohibitu poenitentis ad alios, quibus Confessio ex poenitentis libertate revelatur. Deinde Confessarius non videtur tunc moraliter agere in sua persona, sed velut instrumentum poenitentis, adeoque sic dum poenitens extra Confessionem alicui tertio peccata sua refert, hic non obligatur sigillo, sic nec videtur obligari, dum poenitens ea refert mediante Confessario. Vide *Coninck dub. 3.*

Corollarium.

Hinc Varii consequenter censent, Doctorem seu Consiliarium, qui de licentia poenitentis super ipsius Confessione consultitur, Superiorem, à quo de poenitentis consensu licentia absolvendi à casibus reservatis petitur, non teneri sigillo Confessionis; sed tantum arctissimo secreto naturali; quod juxta *Coninck* nullo etiam casu violari possit.

28.
Opposita
sententia
adfertur &
declinatur.

Dixi *probabile esse*: ut inuenerim id non esse certum, cum Varii putent esse poenitentis arbitrium concedere licentiam cum transfusione sigilli. Quod saltem probabilissimum est, quando hæc licentia est necessaria vel opportuna ad perficiendam Confessionem. Quo casu deberet juxta *Aversa q. 18. sect. 7.* Confessarius alteri insinuare, se loqui de poenitentis licentia ex scientia Confessionali, ut alter sciat se obligari sigillo. Aliàs existimat sigillum quod in favorem & levamen Sacramenti institutum est, non posse ad alienos fines, etsi honestos, pro libitu poenitentis transfundi.

Quemadmodum idcirco etsi obligentur sigillo, qui ex necessitate, puta in naufragio, Confessionem poenitentis audiunt, non tamen ii, quos spontè tamquam auctoritates suæ Confessionis apud Sacerdotem instituta assumit. Immo indiscriminatim Plurimi censent teneri sigillo consiliarium de licentia poenitentis consultum, & superiorem, à quo petitur licentia absolvi à reservatis: eò quod hi sint velut communi- stri Sacramenti, suppletentes clavem scientiæ vel potestatis. Quod quidem certum est, dum persona notificatur intrâ specialem licentiam: probabilissimum verò, quando (quod rarum est) sine notificatione personæ non potest rectè peti consilium vel potestas: securissimum denique, & maxime favorabile Sacramento, generatim intellectum. Sanè Christus potuisset sic voluisse; & congruè ad securitatem & simplicitatem poenitentium. Certum quoque est, esse obligationem arctissimi secreti naturalis; immo quod nullo casu revelari queat: hoc ipsum autem est proprietas quedam sigilli.

Quinto denique satis constat ipsum poenitentem non obligari sigillo, quod in favorem illius inductum est, ad tacendum dicta Confessarii. Quamvis indubiè obligari possit secreto naturali quoad ea, quæ sibi tali lege specialiter commissa & acceptata forent: quod non est frequens. Obligatur etiam celare ea, quæ honori seu estimationi Confessarii obesse possent, juxta regulas communes justitiæ & charitatis.

Q U Æ S T I O

Qualiter liceat usus notitiæ Confessionis extra illam?

DICO I. Non licet extra Confessionem agere cum poenitente absque ipsius licentia de auditis in Confessione, juxta Doctores communiter, qui etiam consentiunt id esse grave peccatum: nam hoc est odiosum Sacramento & poenitenti, si Confessarius ipso invito possit ei refricare memoriam peccatorum, eumque semper novo pudore afficere. Quare Confessario nè quidem severum vultum poenitenti Confessionis causâ licet ostendere: id enim esset tacite exprobrare peccatum.

Sed dissentiunt Doctores in nomine, an dicenda sit violatio sigilli. Et quidem summe illud strictè pro obligatione non revelandi aliquid ei, cui erat ignotum, non est violatio sigilli. Prout non est violatio secreti naturalis, si quis de eo loquatur cum persona ipsa, quæ secretum commisit. Quare nec incurritur poena ordinaria revelantibus Confessionem imposita. Si autem latius sumatur, pro obligatione etiam non agendi

agendi de rebus in Confessione auditis cum onere seu rubore poenitentis, est violatio sigilli. Et hic modus dicendi fundatur in hoc, quod ista obligatio verè oriatur ex secreto Confessionis, quod ita debeat manere sigillatum, ut de eo extra confessionem loqui etiã cum poenitente non liceat; se- nus quã obliget secretum naturale.

Dixi absque ipsius licentia: nam si poeni- tentis verbis vel etiã factis det licentiam, v.g. si ipsemet Confessario loqui incipiat de narratis in confessione, potest indubie de illis loqui Confessarius: hoc enim nul- lo modo poenitenti aut Sacramento est o- diofum. Aliã communis Sententia tradit, non sufficere licentiam præsumptam, sed requiri verbo aut factis expressam, ob fa- vorem poenitentis & Sacramenti. Quã quidem licentia à piis, causã rationabili cognitã aut creditã, facile obtinetur.

Dixi etiã extra confessionem: quia praxis Doctorum & timoratorum satis declarat, posse ex causã rationabili in foro Poenite- tiæ mentionem fieri eorum, quã in prioribus Confessionibus sunt dicta, monendo poenitentem, differendo subinde absolutio- nem &c. Et certè nisi liceret Confessario in subsequenti Confessionibus uti sen- tentiã ex prioribus acquisitã; ad quid sua- detur fidelibus, ut pro majori fructu spiri- tuali unum servent Confessarium? Ita Mal- derus & alii passim contra Fagundes & Diana.

Adverte ex Præposito q. 11. dub. 5. Tannero & alii contra Fagundes & Diana Confessa- rium posse monere poenitentem in eadem Confessione etiã post absolutionem: etsi enim puncto absolutionis finitum sit Sacramentum quoad essentialia, potest ta- men adhuc durare sacramentalè iudicium & officium Confessarii: ad quod spectat instruere, punire, curare; quod totum non debet facere ante absolutionem, sed etiã potest statim post, uti tunc potest impo- nere poenitentiam vel prius impositam moderati.

Dico II. Probabile est, non licere etiã de licentia poenitentis, audita in Con- fessione aliis revelare. Ita Scotus dist. 21. q. 2. m. 8. Alensis, Durandus & plures alii, præ- fertim antiquiores, & novissimè Marchant Tom. 1. Tract. 4. q. 6. appendice 2. Rati- o est, quod sigillum sit introductum, non tantum in favorem poenitentis, sed etiã Sacramenti: poenitens autem etsi possit renunciare juri suo, non tamen juri Sacra- menti; quod fieret odiosum, etsi revelatio fieret de licentia poenitentis. Sicut etsi Cle- ricus possit renunciare privilegio in sui fa- vorem specialem concessio, non tamen con- cesso in favorem status clericalis cum ejus- dem præjudicio.

Juxta hanc sententiam non potest Con- fessarius quidquam dicere de auditis in confessione, nisi acceperit eorundem no-

titiam non confessionalem. Ad quod non requiritur, ut omnia sigillatim extra confessionem repetantur; sed sufficit, ut poenitens dicat: Ea quã in confessione dixi, extra confessionem sint dicta, aut quid si- mile. Sicut enim Confessario scienti pec- cata poenitentis potest ingeri cognitio sa- cramentalis dicendo, Confiteor peccata tibi nota, vel quã antea retuli: ita etiã scienti peccata intrã Confessionem, potest ingeri unico verbo scientia non confesio- nalis, sive hoc fiat ante, sive post datam ab- solutionem.

Nihilominus probabilissimum est, & tenent plerique, præsertim Recentiores, sufficere solam expressam licentiam poeni- tentis: tum quia sic docent graves Docto- res & passim recentiores: tum quia per re- velationem factam de licentia poenitentis non videtur ita fieri præjudicium Sacra- mento: dici enim posset, huic non fieri præ- judicium, nisi fiat poenitenti, adeoque hoc cedente juri suo, cessare præjudicium alio- quin inferendum Sacramento.

Hãc autem sententiã suppositã, quã- ritur ulterius, an licentia poenitentis suf- ficiat ad revelandum peccatum complicitis? Nam Vasquez censet requiri etiã licentiam complicitis, eò quod sigillum quoque sit in illius favorem. Sed melius Suarez, Maldes- mus, Præpositus & alii censent sufficere licen- tiam poenitentis, ut in bonum ipsius liceat uti scientiã ex confessione acquisitã, v. g. ut ipse poenitens juvetur contra infecta- tionem complicitis: nam peccatum compli- cis sub sigillum cadit solum secundariò, quatenus id redundat in favorem poeni- tentis, adeoque dum favor poenitentis re- quirat peccatum complicitis aperiri, nihil vetat, quin id liceat de consensu poeniten- tis, cui ipsique Confessioni sic provide- tur, odiumque rationale Confessionis cavetur. Confirmatur: tum quia ipse poe- nitens sigillum induxit confitendo; ergo etiã solvit: tum quia solvit ipse sigillum circa peccata propria, quã tamen princi- paliter sub illud cadunt: ergo facilius circa aliena, quã solum reductivè & indirectè eò spectant.

Ex quo sequi videtur ejusdem poeniten- tis licentiam sufficere ad monendum com- plicem; cum illa sola solvat ligamen sigilli: quãquam plurimi id negent. Ideoque ad vitandum periculum irreverentiã in Sacra- mentum, & incommodis obviandum, tu- tius est & consultius, ut si monendus sit complex, negotium aperiatur extra con- fessionem. Ut idem consultius est circa ipsum poenitentem, ne scilicet etiã de li- centia ipsius reveletur peccatum ipsius, ni- si habitã scientiã non confessionali.

Petes, An sicut obligatio sigilli solvi- tur circa peccatum complicitis solã licen- tiã poenitentis, sic similiter solvatur so- lã licen-

non Confes- sionalis

Qua potest dari sub brevissimo compendio.

35. Oppositum tamen fore communiter dicitur.

36. Quo sup- pedit, suffi- cit licentia poenitentis etiam ad revelandum peccatum complicitis.

37. Immo in- super ad monendum complicitis.

Quod sua- dendum pro praxi.

38. Non sufficit tamen li- centia solius complicitis.

licentiâ ipsius complicit? Resp. Neg. quantum ad sigillum Sacramenti atinet; quod in ordine ad complicit obligat primariò in favorem ipsius pœnitentis. Alioquin hujus licentiâ non facit, quin si Confessarius propalet; peccet contra justitiam peccato detractiois secundum regulas justitiæ: & licentiâ complicit peccet non esse tale peccatum; etsi tunc adhuc peccaretur contra Religionem.

Cavendum verò, ne licentiâ revelandi confessionem dubia vel extorta, sed ut sit satis explicita & clara ac spontanea: aliter enim Confessarius licentiâ extorquens; aut extortâ vel dubiâ utens, non esset immunis à gravi culpa. Immo non convenit, Confessario dari aut ab ipso acceptari similes licentiâs, nisi ex causâ pia & rationabili. Sufficit autem juxta omnes ad valorem licentiâ, ut ore tenus concedatur: & Sacerdoti de confessione sibi factâ testimonium perhibenti creditur, incumbitque onus pœnitenti probandi contrarium, saltem quando revelatio sigilli in bonum pœnitentis vel alterius cessit. Aliandè autem regulariter non expedit licentiâ in scriptis postulare, eò quòd onerosum id esset pœnitenti, & periculo majoris publicationis expositum. Præterea magnâ cautelâ opus est Confessario, dum pœnitentem obligat (uti interdum obligare potest & debet) ad revelandum v.g. complices machinantes in perniciem reipublicæ, revocandum falsum testimonium; vel aliquid aliud agendum, cui annexa est peccati sui vel Confessionis ejusdem detectio; ne illum gravet, nisi in casu, quo verè ad hoc erat obligatus. Et convenit magis, ut Confessarius simpliciter insinuet pœnitenti, quòd revelanda revelet ei cui debet, quàm ut affectet vel se affectare insinuat licentiâ manifestandi sibi committi. Quòd si verò pœnitens nolit per se sive per alium manifestare, non poterit ob hoc Confessarius sine licentiâ id facere, sed hic debet illum velut indispositum sine absolutione remittere. Alioquin intolerabilis est abusus eorum, qui studiosè hujusmodi licentiâs affectant & urgent, etiam citra necessitatem aut justam causam, moxque sine discretionè Episcopis seu Prælati denuntiant, unde hi in exteriori regimine interdum miserè falluntur, ac alii etiam innocentes opprimuntur, dum nimis facilè creditur dictis mulieris alicujus venumdatæ ut faciat malum, etiam mediâ Confessione.

DRACO III. Potest Confessarius uti confessionali scientiâ ad sui directionem, ubi non est periculum divulgationis, nec pœnitenti obvenit aliquis pudor aut damnum: idque sive ipse pœnitens advertat hunc usum notitiæ confessionalis, sive non: quia tunc usus illius scientiæ est honestus; nec pœnitenti, nec confessioni odiosus, sæpè

que valde utilis, & nullibi prohibitus.

Hinc Confessarius potesturare pro pœnitente; potest abstinere à factis ex quibus noverit alium sumere ansam odii vel indignationis; potest consulere doctiores, ut in simili casu possit aliis consulere. Potest occasione auditorum in Confessione cautionari in evadendo damno tam corporali quàm spirituali, atque etiam alios in similibus instruere. Item potest ob conscientiam ei à pœnitente ostensam in conscientis gravissimis peccatis, & cum magnis pœnitentiæ signis; peculiari affectu & beneficis illum prosequi, quantumvis pœnitens intelligat id ex Confessionis notitia provenire. Insuper si sacerdos in Confessione cognovit sibi parari à pœnitente infidias, & ideo domo non exeat, etsi pœnitens advertat id oriri ex scientiâ suâ confessionis, nullum inde pudorem vel incommodum patitur, nec ob id rationabiliter retraherentur homines à confessione, inquit Sanchez l. 3. de Matrim. disp. 16. n. 6. Similiter potest abstinere à Confessione sine scienda ei, quem ex Confessione sibi factâ novit non esse sacerdotem, quàmvis antè ei consuevisset confiteri. Item si Superior ex Confessione noverit nocturnum aliquorum egressum per certam locum, postea juxta Coninch disp. 9. dub. 4. n. 68. id impedire, ibi quæsito colore aliquid ædificando, aut struem lignorum erigendo, si absque ulla aliorum suspitione id facere possit. Et juxta Thomam Taberninum l. 5. c. 7. n. 19. vocatus à pœnitente, qui pluries noluit tollere occasionem v.g. proximam peccati, potest declinare, si alii id non advertat, nec quàm sinistra conjicere queant, eò quòd ob hoc non retraherentur fideles à Confessione, immo magis ad eam cum debita dispositione faciendam excitarentur. Hoc tamen difficultatem habet, Facilius admitti posset, quando Confessarius sic occultè retrahit se, ut nec pœnitens advertat, quomodo multi sine ullo scrupulo se solent nemine advertente subtrahere, quando vident venientes ad Confessionem aliquos ex his, quos sciunt habere intricatas conscientias & graviora peccata, seu non adeò bene dispositos; præsertim quando id faciunt ad vitandas perplexitates propriæ conscientiæ, nec desunt alii Confessarii. De quo vide Arriaga disp. 46. n. 3. & seq.

Sed difficultas est, quando alii loci pœnitentiarum, seu quibus peccata pœnitentis aliundè erant nota, inde adverterent seu conjicerent prædicta procedere ex notitia confessionali v.g. si sacerdos sciat ex confessione unius complicitis vinum mistæ esse veneno infectum, et eum, si domo exeat esse occidendum, an possit à celebratione abstinere, & domi se cohibere, si complices suspicentur conspirationem ex confessione unius ex ipsis ad aures Sacerdotis perven-

39.
Circâ licentiâ petendam, qua servanda.

Non debet dari scripto.

Cautelâ servanda in casu, quo pœnitens obligatur revelare aliquid confessionali.

40.
Licetius est usui notitiæ Confessionalis citra revelationem aut pœnitentis gravamen.

peruenisse. Id enim negat Suarez, Aversa & alii. Sed licero asserit Scotus dist. 21. q. 2. n. 26. Coniack, Thomas Tamburinus & plurimi alii: eò quòd per huiusmodi actiones Confessarius non revelet aliis peccatum, sed solum denotet Petrum v. g. complicem sibi esse confessum; quòd non videtur violatio sigilli: cum nil fiat, unde aliàs ignari veniant in notitiam peccatorum; uti venient, si Confessarius diceret, Petrus confessus est mihi talia peccata. Idemque conjicerent complices ex hoc ipso, quòd Petrus coram illis confiteretur, & à Sacerdote absolveretur vel quòd hic diceret Petrum cum magno dolore confessum &c. Proinde aliud est juxta Tamburinum l. 5. c. 6. n. 4. factò ipso patefacere peccatum, aliud est simulatò aliquo pretextu facere, seu omittere aliquid, ex quo alii aliunde peccatum scientes sumant occasionem suspicandi peccatum esse confessum. Prius est omnino illicitum, posterius licitum est aliquando, immo non raro debitum; cum non sit ulla de reccio nec verbo nec facto exhibita. Ita Tamburinus.

Altera difficultas est de actionibus ipsius penitenti ingratis, seu gravamen aliquod ei adferentibus, an Confessarius vi notitia confessionalis possit eas exercere, si vel nullus id possit advertere, vel certe solus penitens. Et in primis certum est non licere ex confessione exercere actiones spectantes ad justitiam vindicativam, v. g. aliquem punire in corpore, privare officio vel beneficio ad quod habet jus acquisitum: quia tales actiones, præterquam quòd redderet Satisfactionem summe odiosam, requirunt probationem in foro externo. Immo si aliquis iudex contra subditum interrogasset testes, processum instituisset, vel quid simile aggressus esset, atque appareret hos actus initium habuisse à notitia quantumvis tenui habita in confessione, omnes ejusmodi actus, utpote invalidi, rescindi ab eodem, & à quocumque alio iudice, qui id resciret, omnino deberent.

Solum igitur dubium est de actionibus spectantibus ad justitiam distributivam, misericordiam, aliamve virtutem: v. g. an possit quis ex confessione negare suffragium ad aliquod officium vel beneficium: amovere ab officio eum, quem ad nutum potest amovere, negare licentiam exeundi ex domo, negare Sacramentum Eucharistiæ, assistentiam Matrimonii &c. quando inde non sequitur etiam indirecta revelatio Confessionis.

Dico IV. Et si probabile sit has actiones quantum est ex natura rei licite exerceri ex scientia confessionali: probabilissimum nihilominus est Christum in institutione confessionis eas generaliter inhibuisse. Prima pars patet: tum quia pro ea militat auctoritas tot tantorumque virorum,

nimirum Alesis, D. Thome, D. Bonaventurae, Scoti, D. Antonini & aliorum gravissimorum Auctorum, quos ultra triginta refert Sanchez, l. 3. d. 16. Tum quia per dictas actiones nulla sit revelatio ut supponitur; & gravamen penitentis videri potest minoris momenti, quam bonum ex usu talis scientiæ consequens, adeoque non videatur Christus tales actiones prohibuisse. Tum ob alias rationes, quas refert Sanchez supra n. 2. & Castro Palao de Sacram. Pœnit. disp. yn. pu. 19. §. 3. n. 19. Idque facilius apparet quando gravamen penitentis est tale, ut ipsemet teatur subire, v. g. si sit officio indignus seu ad illud incapax, similiter indignus Sacramento &c. Immo Plures censent tali casu superiorem teneri ad utendum scientiâ confessionali. Quod tamen plures alii negant, eò quòd usus notitiæ confessionalis, adeò alienæ ab humano commercio, tam difficilis & periculosus sit, ut non debeat Confessarius ad illum obligari.

Difficilius autem est, an hic usus liceat quando gravamen est tale, ut penitens non teneatur illud subire: tunc enim videri potest esse illicitus, eò quòd Confessio inde plerisque redderetur valde odiosa, quæ etiam ob hoc ipsum posset dimidiari, v. g. si penitens sit quidem officio dignus, Confessarius tamen ei non det suffragium, eò quòd ex Confessione advertat penitentem sibi non esse amicum vel intulisse damnum &c. Neque in hoc dissentit Scotus & fortè plures alii Auctores referti soliti pro prima parte Conclusionis. Immo hæc ratione, ac ne Superiores in usu scientiæ excederent quandoque terminos debitos, putat Joannes Poncius disp. 46. q. 13. editum fuisse Decretum Clementis VIII. concernens tamen solos Regulares, eosque non omnes, hujusmodi tenoris: Tam superiores pro tempore existentes, qui in Confessarii, qui postea ad superioris gradum fuerint promoti, caveant diligentissime, ne eâ notitiâ, quam de aliorum peccatis in Confessione habuerunt, ad exteriorem gubernationem usantur. Ex quibus verbis inferit Prapostus non licere præfatis Superioribus ex notitia confessionali clausuram melius custodire, vel ostium claudere. Sed hoc negat Coniack & alii, eò quòd tales actiones non videantur spectare ad exteriorem gubernationem, personarum scilicet particularium, de qua loquitur Pontifex.

Secunda Pars, quam docent Recentiores passim cum Sanchez sup. n. 4. & Castro Opinio pro Palao sup. n. 20. probatur: tum quia actiones illæ avertunt penitentes à Confessione: tum quia Superior sic agendo censetur peccatum confessum tacite objicere penitenti, præbendo fundamentum suspicandi eas fieri ob Confessionem. Quare merito censetur Christus sic statuisse, ut sicut humanarum rerum regimen ab hoc Sacramento longissimè distat, ita nullatenus ab

45.
Quod valde difficile in casu, quo penitens ex se gravamen sustinere non deberet.

Decretum Clementis VIII. quoad existentes, qui in Confessarii, qui postea ad superioris gradum fuerint promoti, caveant diligentissime, ne eâ notitiâ, quam de aliorum peccatis in Confessione habuerunt, ad exteriorem gubernationem usantur.

46.
babilissima negat prædictas actiones licere.

co-pendere debet. Estque hæc opinio favorabilior Sacramento & poenitentibus, & omnino in praxi suadenda, præsertim in casu quo gravamen est tale, ut poenitens illud ex se non teneatur subire. Maxime autem hæc opinio est practicanda à Superioribus Regularium in exteriori regimine

ob Decretum *Clementis VIII.* Ex quo tamen immeritò Nonnulli tentant deducere usum istum scientiæ Confessionalis esse illicitum ex Jure divino aut naturali. Potuit enim Pontifex ob periculum abusum prohibuisse usum aliàs licitum; ut rectè dicit *Arriaga* & alii passim.

DISPUTATIO NONA.

De Sacramento Extrema Unctionis.

QUESTIO I.

An Extrema Unctio sit Sacramentum?

I.
Extremam Unctionem non esse Sacramentum contendunt Hæretici.

RITUM Unctionis infirmorum è numero Sacramentorum auferre conati sunt *Waldenses, Albigenes, Wicel,* & post illos *Lutherus* & ceteri Hæretici recentiores: inter quos *Calvinus, Kemnitius* & alii non solum Sacramentum esse negant, sed etiam more suo irrident hunc ritum, ut refert *Bellarmin.* lib. de *Extrema Unctione* c. 1.

Veritas Catholica docet esse proprium Sacramentum.

Verùm Ecclesia Catholica constanter affirmat extremam Unctionem esse verè & propriè dictum Sacramentum novæ Legis. Ita enim tradit *Concilium Florentinum in Instructione Armenorum, & Tridentinum sess. 14. c. 1. de extrema Unctione & can. 1.* & omnes Theologi.

2.
Pater ex Jacobi 5.

Probatur I. ex *Jacobi 5. Infirmatur quis in vobis? inducat presbyteros Ecclesie, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum. Dominus, & si in peccatis sit, remittentur ei.* Ubi clarissimè exprimitur materia, tum remota, tum propinqua; item forma, subjectum, minister & effectus Sacramenti.

Varia Hæreticorum effugi inania.

Hujus loci adeò clari efficaciam variè conati sunt eludere Hæretici, sive negando Epistolam esse canonicam, ut negavit *Lutherus*; cum tamen pro canonica illam agnoscat tota antiquitas: sive impudenter dicendo, quòd etsi esset *Jacobi* Apostoli, ei non licuerit Sacramentum instituere; uti ineptè respondet idem *Lutherus*, quasi verò Apostolus errasset, qui utique Sacramentum non instituisset sine privilegio singulari. Immo verè non instituit, sed illius jam instituti usum fidelibus commendavit. Unde *Tridentinum* supra docet esse à Christo Domino nostro institutum, & (ut addit c. 1.) per *Jacobum* Apostolum ac Domini fratrem fidelibus commendatum, ac promulgatum. Non quòd reliqui Apostoli cum ceteris fidei mysteriis illud quoque non tradiderint & promulgaverint, sed quia specialius *S. Jacobus* ipsum promulgavit, litteris consignando cap. 5. Epistolæ.

Communis autem evasio ejusdem *Lutheri* & reliquorum est, quòd Apostolus loquatur de curatione corporum per donum miraculorum. Sed refutatur primò, quòd Apostolus agat de re frequentandâ apud quosvis fideles infirmos; inter quos tamen non est tam frequens curatio per miraculum. Quintimo miracula in vitam data sunt, non fidelibus, sed infidelibus 1. ad *Cor.* 14. ut proinde non sit credibile *Jacobum* monuisse fideles sicut ordinariè recurrerent ad miracula. Secundo non diceret *Inducat presbyteros*; sed potius, *Inducat eos qui habent gratiam curationum*; quam nec omnes, nec soli presbyteri habent. Tertio per donum miraculorum non solent remitti peccata, sicut promittitur huic Unctioni. Adde donum curationum non ita fuisse adstrictum certæ materiæ, sed illo præditos variâ deâ divina inspiratione materiam adhibuisse, aut etiam aliquando nullam.

Neque dici potest *Jacobum* loqui tantum tunc viventibus: quia tam antecedentia quàm consequentia etiam ad nos pertinent; nec ullum est indicium, ex quo colligatur, ista verba Apostoli restringi ad tunc viventes. Quod autem Hæretici allegant, Apostolum docere, ut infirmus inducat Presbyteros, id est, ætate seniores, & quidem plures; nullius est momentis. Nam per Presbyteros ibi intelliguntur Sacerdotes, prout intellexit semper antiquitas, & declarat *Tridentinum* sup. c. 3. & can. 4. Prout etiam in novo Testamento nomen Presbyteri seu senioris sæpe ubique accipitur pro ministro Ecclesiastico, Sacerdote scilicet vel Episcopo, qui est Sacerdos summus. Quod autem de pluralitate presbyterorum adducitur, agendo de Ministro hujus Sacramenti dissolvitur.

Probatur II. Veritas Catholica ex Patribus. *Augustinus* serm. 215. de temp. ait, *Quoties varus aliqua infirmitas supervenerit, Corpus & sanguinem Christi ille qui egrotat accipiat, & inde corpusculum suum unget, ut illud quod scriptum est, impleatur in eo: Infirmatur aliquis, inducat Presbyteros etc.* Ubi *Augustinus* expressè respicit ad verba *Jacobi*, eaque